

Förbandsbesöksrapport Ledningsregementet LedR

28 september 2023

Pliktrådet

Enligt förordning 2017:1249 utgör Pliktrådet det centrala medinflytandeorganet för totalförsvarspliktiga under grundutbildning. Pliktrådet, som består av fem före detta värnpliktiga väljs på den årliga Värnpliktskongressen, företräder samtliga värnpliktiga och bedriver intresse- och rättighetsbevakning för deras räkning. Förbandsbesök är en viktig del i Pliktrådets löpande verksamhet.

Rapporten

I rapporten redovisas de intryck som gavs vid besöket. Den belyser såväl brister och utmaningar som det som fungerar väl och annat som bidrar till positiv utveckling på förbandet. Genom detta uppmuntrar vi även andra förband att ta efter goda exempel och gemensamt arbeta för att utveckla verksamheten i enlighet med utbildningens mål och främja goda utbildningsförhållanden.

Innehållet i rapporten har kommunicerats med berört förband, som har lämnat synpunkter på dess innehåll. Den utgör också en dialog med besökt förband, som får möjlighet att åtgärda fel och brister som följs upp under ett andra besök. Därefter kommer rapporten att delges berörd LMA via Pliktrådet, samt relevanta funktioner inom Försvarmakten. Rapporten publiceras även på www.pliktradet.se samt delges media, riksdagen och Regeringskansliet. Rapporten reflekterar Pliktrådets syn på verksamheten.

Rapporten ligger till grund för den slutrapport som Pliktrådet författar under kvartal två.

Pliktrådets besökare:

Sigge Lagerqvist

Yasmine Malla

Information om förbandet

Ledningsregementet är ett av Sveriges största förband med strax under 500 värnpliktiga. Man har PB-elever som rycker in med fullt försteg i mars och ett stort inryck i slutet av sommaren med resterande värnpliktiga. Under GMU ansvarar man även för utbildningen av runt 40 värnpliktiga som tillhör FMUndSäkC. LedR utbildar till stor del understödsförband så som cybersoldater, radiolänktroppar, telekrigssoldater och divisionsledningssoldater med flera. De värnpliktiga utbildas på tre olika kompanier på förbandet: Sigtuna, Norunda och Upsala. LedR är förlagt på Enköpings garnison som ligger ungefär 20 min gång från Enköping centrum.

Sammanfattning av rapporten

Pliktrådets huvudsakliga erfarenheter från besöket som har kommunicerats till Ledningsregementet. Pliktrådet önskar att förbandet,

- Fortsätter främja det goda samarbetet mellan de olika stödfunktionerna och soldathemmet.
- Fortsätter med att se och hitta egna lösningar på problemen med personlig utrustning.
- Fortsätter med försvarshälsans arbete med att hitta äldre skador innan det blir ett problem för den värnpliktige och tankesättet att lösa problem på lägsta nivå.
- Fortsätter ge soldathemmet det utrymme det behöver för att upprätthålla soldathemmets stora engagemang gedigna arbete för de värnpliktigas meningsfulla fritid.
- Från och med Pliktrådets Informationen kring NVK-möten och värdegrundsutbildningen till de värnpliktiga.
- Ser över sin planering av PB-elevernas verksamhet mellan deras förstegsutbildning och att dem gått ut på sina plutoner.
- Från och med Pliktrådets ger de PB-elever som behöver genomföra grå arbetskraft en meningsfull utbildning.
- Från och med Pliktrådets besök tar itu med oklarheten kring ersättning för underkläder till värnpliktiga.

Arbetsmiljö och säkerhet

Samtliga värnpliktiga på förbandet har fått möjligheten att byta tilldelade skyddsglasögon 11 mot en nyare variant. Alla med nedsatt syn har fått sina syninsatser vilket är bra. Vi ser mycket positivt på att förbandet har tagit ett eget initiativ att köpa in klockor till gruppcheferna samt glasögon till dem som önskar och har behov. Pliktrådet har påtalat för förbandsledningen att det kan vara en möjlig säkerhetsrisk att PB-elever som redan har gått närkampsutbildningen får agera säkerhetskontrollanter under utbildning. Vi vill att man inte bara går på att dem redan har haft utbildningen utan att man även man repeterar den för dem för att minimera risken för allvarliga skador.

Försvarshälsan

Pliktrådet fick information av Försvarshälsan om hur de arbetar och hur de gör för att förebygga skador. Det var positivt att det hade införts en ny rutin för sjukanmälan, där man genom den nya rutinen kunde skador som inte hade uppmärksammats under mönstringen, eller som uppkommit mellan mönstring och inryck, upptäckas. Rutinen var framtagen för att kunna lägga upp en rehabiliteringsplan för den värnpliktige och för att göra en bedömning om den värnpliktige kommer kunna fullgöra utbildningen. Försvarshälsan har även tagit fram en mall för att underlätta för befäl att avgöra om den värnpliktige behöver besöka Försvarshälsan eller inte. Den värnpliktige kontrollerar själv i egenvårdshäftet, därefter anmäler den värnpliktige till befälen som refererar till Försvarshälsan om de inte själva kan hantera ärendet. Något som vi ser som positivt så länge man inte hamnar i stadiet där värnpliktiga inte får komma till Försvarshälsan för skador som skall hanteras där. Försvarshälsans har god kontakt med pastorn, värnpliktskonsulenten och soldathemmet och samarbete mellan de olika stödfunktionerna är bra.

Fysisk belastning

Som tidigare nämnt under punkten "Försvarshälsan" arbetar Försvarshälsan i Enköping mycket med att upptäcka skador som inträffat innan den värnpliktiges inryck. Detta genom ett frivilligt papper de värnpliktiga får fylla i din inryck. Den tar upp om man har haft några tidigare skador och om man fått behandling för dem. Detta är nytt för i år men Försvarshälsan hoppas att det ska ge dem ytterligare information om varför det kan värnpliktiga måste avsluta sin utbildning på grund av långtidsskador. Som tidigare nämnt arbetar även Försvarshälsan med att försöka lösa skador och sjukdomar på lägsta nivå. Det som vi ser som risk med detta är att de värnpliktiga ibland inte får den vård de behöver. Detta då det uppmärksammats att vid ett tillfälle att befälen inte velat skicka en värnpliktig till Försvarshälsan för att befälen ansåg att det gick att lösa på plutonen, vilket det inte gjorde. Detta resulterade i att den värnpliktige fick vänta en längre tid innan han/hon fick komma till Försvarshälsan.

Psykisk hälsa

Pliktrådet uppmanar LedR att upprätthålla det goda samarbetet mellan de olika stödfunktionerna och soldathemmet. Det Pliktrådet har uppmanat LedR att följa upp är ett enskilt fall där en PB-elev blivit sjukskriven i hemmet på grund av stress. Vi ser även att det mer noggrant bör kollas upp vad som föreligger denna sjukskrivning.

Attityder och jargong

Pliktrådet uppmärksammades inte på några problem med attityder och jargong under besöket. Förbundet påpekar att de har unga befälslag vilket ofta kan vara en risk kopplat till jargong och beteende.

Avbruten utbildning

Vid Pliktrådets besök hade en majoritet av de värnpliktiga bara varit inne i 7 veckor. Enligt Försvärshälsan berodde avrustningar på lika stor andel psykiska som fysiska besvär.

Boendemiljö och vistelseutrymmen

I byggnad 5 fanns bara fem duschar på två plutoner. Enligt de värnpliktiga finns det bara ett skåp avsett för civila persedlar på vissa logement. Förbandsledningen har informerats och undersöker möjliga lösningar. När vi frågade om tillgången till dagrum svarade de värnpliktiga att det inte finns i alla kaserner men att de inte ser det som ett problem då närheten och tillgängligheten till soldathemmet är väldigt bra.

Materiel och personlig utrustning

Under besöket hann vi inte besöka förrådet, men förbandsledningen uppgav att de uppskattar förrådets arbete. Samtliga värnpliktiga på förbundet har fått möjlighet att byta skyddsglasögon 08 mot skyddsglasögon 10. Men då vissa uppskattar skyddsglasögon 08 har dem kvar dem. Alla värnpliktiga med synnedsättning har fått syninsatster. Samtliga värnpliktiga har fått ut känga 90 eller känga 08. Förbundet kommer skicka personal för att utbildas i det nya kroppsskydd 23D. Vid besöket hade inga värnpliktiga tillgångar till regnställ. Vi lyfte frågan till förbandsledningen, som angav att de har fått in nya regnställ och att de värnpliktiga skall få ut dem veckan efter besöket. Pliktrådet kommer kontrollera tilldelningen av regnställ via RegFv och de förtroendevalda. De förtroendevalda visste inte om de värnpliktiga kvinnorna hade fått information om att de kunde köpa egna underkläder och få ersättning för detta. Enligt förbandsledningen var det upp till varje kompani att avgöra om de ska låta de värnpliktiga köpa in själva eller de skulle göra ett inköp åt hela kompaniet. Pliktrådet föreslår att LedR antingen gör samma på hela förbundet för att tytydighet i det, eller att kompanierna går ut med information till de värnpliktiga om hur det ligger till och hur de ska gå till väga.

Medinflytande

På Ledningsregementet innehar regementsförvaltaren även rollen LMA. Vilket vi inte ser som ett problem då han är mån om att de förtroendevalda ska ha en bra utbildning samt att medinflytandesystemet fungerar bra på förbandet. LMA ansvarar för utbildningen av de förtroendevalda, men håller inte i den själv. Utbildningen av de förtroendevalda har enligt de själva varit bra och dem vet hur dem ska agera i sin roll. Det som däremot uppmärksammandes som ett problem var värdegrundsutbildningen och NVK-mötena. Vid frågan om de värnpliktiga hade haft ett NVK-möte skapades en diskussion bland dem, liknanden inträffade när vi frågade om värdegrundsutbildning. Detta ser vi som dåligt då inte ens de förtroendevalda exakt vet om de har haft denna utbildning samt NVK-möte. Vi anser att förbandet skall ta återtag på dessa saker för att tillse att samtliga värnpliktiga har tagit del av dem. Pliktrådet ställde även frågan om plutonens timme och de olika nämnderna. Där svarade de värnpliktiga att plutonens timme och nämnderna fungerar bra men att det är lite svårt att veta vilka saker som skall tas upp på nämnderna.

Hanteringen av PB-elever skiljer sig åt på de olika kompanierna. På Upsala kompani har PB-eleverna en egen plutonens timme och förtroendespar och sitter inte med på deras soldaters plutonens timme. PB-eleverna deltar på kompaninämnderna. På de andra kompanierna har PB-eleverna och soldaterna plutonens tillsammans. Enligt de PB-elever på Upsala som vi pratade med tyckte de att det var ett bra sätt att lösa det på och att de gärna fortsätter med det.

Information och mönstring

Det saknas befattningsbeskrivning för PB-elever på telekrig. Idag skrivs de in som eldledningsplutonbefäl men utbildas tilltelekrigsplutonbefäl. Enligt LedR har de arbetat med problemet under det senaste året och att det nu tagits fram en ny befattningsbeskrivning för denna befattning. Vidkommande beställning till Plikt- och provningsverket kommer LedR beställa rätt soldater mot rätt befattning, vilket kommer följas upp av Pliktrådet under nästa utbildningsår.

Meningsfull fritid

Då förbandet ligger inom gångavstånd till Enköping har de värnpliktiga möjlighet att gå in till stan på fritiden, som de uppskattar.

Resor

Det har funnits bristande information till de värnpliktiga om exempelvis hur många timmar de skall få i hemmet. Detta då det skapats mycket förvirring i samband med den anhörighetsdag som skall anordnas. De värnpliktiga hade dålig information om sina rättigheter och skyldigheter. Pliktrådet fick bland annat förklara vad skillnaden mellan permission och tjänstledighet är. Vi uppmanade därför de med långa resor att kontakta sitt befälslag och lyfta detta bristen på information angående resor. Förbundet bör snarast informera de värnpliktiga.

Soldathem

De värnpliktiga, förbundet och Pliktrådet är eniga om att Enköpings soldathem spelar en stor roll i de värnpliktigas vardag. Soldathemmet ligger i samma byggnad som de värnpliktigas matsal och är öppet dygnet runt. Soldathemmet har tre våningar med soldatshop, fika, spel och filmsal med mycket mera. Soldathemmets föreståndare är väldigt driven och brinner för de värnpliktiga. Hon trycker på att alla grader, inte bara värnpliktiga, får vara på soldathemmet, men att det samtidigt skall vara en trygg plats där de värnpliktiga kan slappna av. Vi fick ett mycket gott intryck av Ulrika Möller och blev glada över att hon nämnde att de värnpliktiga alltid kommer vara hennes prioritering.

Meningsfull utbildning

PB-eleverna på förbundet ansåg att de inte hade fått meningsfull utbildning under tiden mellan deras förstegsutbildning och att de gått ut på sina ordinarie plutoner. Citat från PB-elever från Sigtuna kompani: *"Vi har vid flera tillfällen fått jag befäl om information kring vad vi ska göra, vid vilken plats och vid vilket tid."* *"De måste planera vår utbildning bättre, just nu ser jag inget syfte till att jag är här."* Det sista citatet var från en PB-elev som under en hel eftermiddag hade varit figurant på skyddsvaktsutbildningen. På alla kompanier menar de som är tänkta som troppchefer att de ofta får bra utbildning. Exempelvis tycker de att det ger väldigt mycket ledarskapserfarenhet att vara biträde vid utbildning. Däremot är de som skall vara ställföreträdande bortprioriterade i denna typ av verksamhet. De anser att mycket tid går åt till meningslös verksamhet ur en utbildningsståndpunkt. Som att rätt prov, koppla in torrluft till fordon och vara brandpost. Pliktrådet anser att förbandsledningen agera så snart som möjligt för att säkerställa att PB-eleverna inte används som grå arbetskraft utan får den utbildning som krävs för att de ska kunna krigsplaceras.

Avslutning

Pliktrådet avser att följa upp de punkter som nämns ovan under det andra besöket senare under våren. Pliktrådet tackar för besöket och uppskattar planeringen och logistiken kring besöket!

Sigge Lagerqvist
Vice ordförande, förbandsansvarig Ledningsregementet

070-848 59 91
sigge.lagerqvist@pliktradet.se